

Andragerne tillade sig dernæst at henlede det høje Ministeriums Opmærksomhed paa Lovens § 1 Punkt 3, hvorefter der tildeles de anerkendte Folkehøjskoler og Landbrugsskoler indtil $\frac{1}{3}$ af Skolernes Udgifter i det sidste Finansaar til Lærerlønninger og Forsyning med Undervisningsmidler.

Denne Understøttelse har, saa vidt vides, aldrig naaet det i Loven nævnte Maksimum, men blev dog i de første Aar efter, at Loven traadte i Kraft, ydet med ca. $\frac{1}{4}$ af de nævnte Udgiftsbeløb, hvorved Skolernes økonomiske Stilling saaledes forbedredes, at Lærernes Løn kunde forhøjes, Lærerpersonalet til Dels udvides og Undervisningsmidlerne forøges, antagelig i Overensstemmelse med Lovens Hensigt.

Imidlertid er denne Understøttelse i Aarenes Løb gaaet betydelig ned. I Finansaarene 1896—97 og 1897—98 blev der saaledes foretaget 44 Nedsættelser, nemlig ved alle de Skoler, hvis Forhold vare uforandrede, og gennemsnitlig med et Beløb af 100—200 Kr. for hver Skole. Denne Nedgang i Understøttelsen, som hovedsagelig skyldtes Oprettelsen af 4—5 ny Skoler og følgelig kan ventes fortsat ved andre Skolers Oprettelse og Anerkendelse, har, da Lærerne gennemgaaende er paa fast Løn, navnlig ramt Forstandernes Indtægter, og vil, naar den gentages, foruden at øve Tryk paa disses økonomiske Stilling, let medføre en Indskrænkning af Lærerpersonalet og deraf følgende Tilbagegang i Undervisningen.

Under Henvisning til de aarlige Indberetninger fra Skolerne kan det endvidere anføres, at selv de større Skoler ikke er i Stand til med det nuværende Statstilskud at give den bedst lønnede Lærer, hvis faste Ansættelse i de fleste Tilfælde har den største Betydning for Skolegerningen, en Løn, der svarer til de bedre Lærerlønninger i Folkeskolen, og at der ikke findes noget Pensionsfond for Lærere ved Folkehøjskoler og Landbrugsskoler.

Andragerne tillade sig derfor at udtale Ønsket om, at den under § 1 P. 3 nævnte direkte Understøttelse til Skolerne maa saa vidt mulig bringes op til det i Loven angivne Maksimum, og at Skolerne maa blive sikrede mod Nedgang i denne Del af Understøttelsen.

Den foreslaaede Ordningens Betydning for Skolerne vil bl. a. fremgaa deraf, at Skolernes Indtægter og øvrige Understøttelser, naar de 300 Kr. undtages, som enhver anerkendt Skole modtager som fast Bidrag, alle ere ubestemte.

Angaaende de øvrige i § 1 omtalte aarlige Understøttelser, nemlig:

300 Kr. til hver anerkendt Skole og

10 Kr. til hver Elev, Skolen i det forløbne Aar har haft i Gennemsnit (Aarselevantallet),

tillader Andragerne sig at nævne Anlægs- og Driftsomkostningerne som et paalideligere Udtryk for Skolernes økonomiske Vilkaar og Behov end Elevantallets Størrelse, ligesom dette kun med Forbehold kan benyttes som Maalestok for Skolegerningens Omfang og Værdi. Da den i Forhold til Elevantallet beregnede Understøttelse ogsaa i andre Henseender har medført uheldige Forhold og nødvendiggjort en meget detaljeret aarlig Indberetning fra Skolerne, vilde Andragerne anse det for heldigt, om den under § 1 P. 2 anførte Understøttelse maatte bortfalde og i Stedet vedtages,

at det under Punkt 1 nævnte faste Tilskud af 300 Kr. aarlig forhøjes, f. Eks. til 500 Kr., og at der under Punkt 3 medtages „Vedligeholdelse af Lokaler og Renter af Anlægsudgifter“, hvorved Loven vil blive bragt i nær Overensstemmelse med det i Folketinget i 1890—91 af afdøde Folketingsmand C. Berg m. fl. indbragte Lovforslag Nr. 25 om „Statstilskud til Folkehøjskoler“.

Den samlede direkte aarlige Understøttelse til Skolerne vil saaledes efter det fremsatte Forslag blive:

1. et fast Bidrag af 500 Kr. og

2. $\frac{1}{3}$ af Skolens aarlige Driftsudgifter til Lærerlønning, Undervisningsmateriel, Vedligeholdelse af Lokaler og Renter af Anlægsudgifter (hvilke to sidstnævnte Udgiftsposter formentlig kan ansættes til 6 pCt. af Anlægskapitalen).

Over for de i § 1 nævnte Vilkaar for nyoprettede Skolers Anerkendelse samt for Bevarelsen af den en Gang opnaaede Anerkendelse, skal Andragerne under Indflydelse af de paa dette Punkt indhøstede Erfaringer tillade sig at henstille, at nyoprettede Skoler efter det første Aars Prøvetid paa de i Loven nævnte Vilkaar kun modtager Anerkendelsen med Ret til at optage Elever med Statsunderstøttelse, hvor-